

Sygn. akt III AUa 1003/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 maja 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący: SSA Lucyna Guderska

Sędziowie: SSA Janina Kacprzak

SSA Beata Michalska (spr.)

Protokolant: st. sekr. sąd. Patrycja Stasiak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 maja 2015 r. w Ł.

sprawy **A. G. (1) z udziałem zainteresowanej A. G. (2)**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.**

o podleganie obowiązkowi ubezpieczenia

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł.

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 16 czerwca 2014 r. sygn. akt VIII U 6524/13

1. oddala apelację;

2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. na rzecz A. G. (1) kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję.

Sygn. akt III AUa 1003/14

UZASADNIENIE

W dniu 5 listopada 2013r. ubezpieczona A. K. (obecnie G.) odwołała się od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. z 4 października 2013r. stwierdzającej, że nie podlega od 6 czerwca 2013r. ubezpieczeniom społecznym jako pracownik z tytułu zatrudnienia u płatnika składek A. G. (2) - P.P.H. (...) w Ł.. Ubezpieczona wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji i ustalenie, że od 6 czerwca 2013 r. podlega ubezpieczeniom społecznym z tytułu umowy o pracę zawartej z ww. płatnikiem. Podniosła, iż faktycznie podjęła i świadczyła pracę na rzecz płatnika, zgodnie z powierzonym jej zakresem obowiązków, w godzinach ustalonych przez pracodawcę i pod jego kierownictwem.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, wskazując na pozorność zawartej umowy o pracę w celu uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego w związku z macierzyństwem odwołującej się, a nie - rzeczywistego świadczenia pracy.

Zainteresowana A. G. (2) przyłączyła się do odwołania ubezpieczonej.

Sąd Okręgowy w Łodzi wyrokiem z 16 czerwca 2014r., w sprawie o sygn. akt VIII U 6524/13, zmienił zaskarżoną decyzję i stwierdził, że A. K. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i

wypadkowemu od 6 czerwca 2013r. z tytułu zatrudnienia w PHU (...) A. G. (2) oraz zasądził na rzecz ubezpieczonej koszty zastępstwa procesowego.

Rozstrzygnięcie Sądu pierwszej instancji zapadło w następującym stanie faktycznym:

A. K. (obecnie G.), ur. (...), ma wykształcenie średnie ogólnokształcące, z zawodu jest technikiem bhp. Jak ustalił Sąd Okręgowy, ubezpieczona w 2008r. pracowała w C. w Ł. na stanowisku rozładowcza towarów – inwentaryzacja. W latach 2009 - 2010 pracowała w (...) Sp. z o.o. w S. na stanowisku pakowaczki, od kwietnia 2010 r. do listopada 2010 r. odbywała staż w Poradni Laryngologicznej w Ł. na stanowisku rejestratorki medycznej. Od kwietnia 2012 . do maja 2013r. odbywała staż w MagDan sp. j. w Ł. na stanowisku sprzedawcy.

Wg ustaleń Sądu pierwszej instancji , 6 czerwca 2013 r. ubezpieczona zawarła z A. G. (2), która od 2006r. prowadzi sklep spożywczo – warzywny pod nazwą P.P.H. (...) A. G. (2) w Ł., umowę o pracę na okres jednego roku na stanowisku sprzedawcy w pełnym wymiarze czasu pracy z wynagrodzeniem 1.600 zł. brutto. Strony przewidziały w umowie możliwość rozwiązania przedmiotowej umowy z zachowaniem dwutygodniowego okresu wypowiedzenia. Przed zatrudnieniem ubezpieczonej zainteresowana prowadziła sklep jednoosobowo z pomocą męża D. G.. Nadto od ok. 9 lat A. G. (2) posiada gospodarstwo rolne o pow. 3,6 ha w miejscowości P. koło P., gdzie uprawia truskawki i drzewa owocowe. P. składek postanowiła zatrudnić ubezpieczoną , ponieważ skarżąca potrafi obsługiwać kasę fiskalną, którą zainteresowana zakupiła 25 lutego 2013r. oraz z uwagi na problemy zdrowotne w związku z depresją i udarem, który przeszła w kwietniu 2012r. Nadto w okresie letnim mogła zająć się pracą w swoim gospodarstwie rolnym. W ocenie Sądu Okręgowego, ubezpieczona posiadała umiejętność obsługiwaniania kasy fiskalnej i doświadczenie zawodowe na stanowisku sprzedawcy. W spornym okresie zatrudnienia, zgodnie z pisemnym zakresem, do obowiązków ubezpieczonej jako sprzedawcy należało: obsługa klienta, praca związana z obsługą kasy fiskalnej, składanie zamówień, przyjmowanie towaru, etykietowanie i układanie towaru, sprząatanie stanowiska pracy. W dniu 7 czerwca 2013r. została zgłoszona przez zainteresowaną od 6 czerwca 2013r. do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego w charakterze pracownika w pełnym wymiarze czasu pracy z podstawą 1600 zł. W dacie zatrudnienia ubezpieczona przedłożyła aktualne zaświadczenie z 6 czerwca 2013r. o zdolności do pracy na stanowisku sprzedawcy. Tego samego dnia została przeszkolona w zakresie ogólnego bhp przez specjalistę ds. bhp P. P. (1), a przez pracodawcę w zakresie instruktażu stanowiskowego bhp. Płatnik składek sporządził dokumentację pracowniczą skarżącej, w której znajduje się m.in. kwestionariusz osobowy, zaświadczenie lekarskie z 6 czerwca 2013r., umowa o pracę z tej samej daty, obwieszczenie w sprawie systemu i rozkładu czasu pracy oraz okresu rozliczeniowego, zgodnie z którym odwołującą obowiązywał podstawowy system czasu pracy, swoje obowiązki pracownicze na stanowisku sprzedawcy miała wykonywać w godzinach od 8.00 do 16.00, a okres rozliczeniowy wynosił 1 miesiąc, informacja dla funduszu świadczeń socjalnych, karta szkolenia bhp.

Odwołująca pracowała w sklepie od wtorku do soboty w godzinach: od wtorku do piątku od 8.00 do 18.00, a w sobotę od 8.00 do 14.00, obsługiwała kasę fiskalną. Wcześniej robił to mąż płatniczki. Jak ustalił Sąd Okręgowy , wydłużony dobowy czas pracy skarżącej wynikał z tego, że zainteresowana pozwalała wnioskodawczyni na dłuższe przerwy w pracy, które odliczała z 8 - godzinnego czasu pracy. P. składek prowadziła w spornym okresie dla ubezpieczonej listę obecności, na której odwołująca potwierdziła własnoręcznymi podpisami swoją obecność w pracy. W podanych wyżej godzinach odwołująca obsługiwała klientów, sprzedając im towar znajdujący się w sklepie interesowanej. Nie była to ciężka praca. Nadto codziennie sporządzała raport dobowy z kasy fiskalnej, a raz w tygodniu sporządzała listę towaru, który należało sprowadzić, a A. G. (2) z pomocą męża realizowała te zamówienia i przywoziła towar do sklepu. Odwołująca zajmowała się także rozpakowaniem towaru. W okresie nieobecności wnioskodawczyni w pracy płatniczka składek nie zatrudniła żadnego nowego pracownika na jej miejsce. Aktualnie A. G. (2) sama wykonuje obowiązki sprzedawcy w prowadzonym przez nią sklepie. A. G. (2) i odwołująca się w chwili podpisywania umowy o pracę wiedziały o ciąży skarżącej. W dniu (...) urodziła syna na trzy tygodnie przed przewidywanym terminem porodu, przy czym w akcie urodzenia jako ojciec dziecka wpisany został syn płatniczki składek - P. G.. Wg ustaleń Sądu Okręgowego, P. G. poznał ubezpieczoną w maju 2013 r. , zanim została zatrudniona w sklepie jego matki. P. G. choć nie jest biologicznym ojcem dziecka skarżącej, uznał je. P. składek udzieliła odwołującej urlopu macierzyńskiego

na okres od 21 sierpnia 2013 r. do 20 sierpnia 2014r. i wypłaciła wynagrodzenie za okres od 6 czerwca 2013 r. do 21 sierpnia 2013 r.

W okresie od stycznia do listopada 2013 r. obroty firmy zainteresowanej wynosiły: w styczniu – 1845 zł, lutym - 950 zł, marcu - (...), kwietniu - 4300 zł, maju - 3400 zł, czerwcu – 4.200 zł , lipcu - 2850 zł, sierpniu – 1.150 zł, we wrześniu - 2440 zł, w październiku - 3200 zł, listopadzie - 2.510 zł, co dało łącznie 30.650 zł. A. G. (2) osiągnęła z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej w 2012 r. przychód wysokości 33.200 zł, a w 2013 r. 23.522,35 zł.

W konsekwencji powyższych ustaleń Sąd Okręgowy stwierdził, że odwołującą się i zainteresowaną łączył stosunek pracy w myśl art. 22 § 1 k.p., a zawarta umowa o pracę nie była umową pozorną, była rzeczywiście realizowana przez strony i jako taka nie mogła być nieważną w świetle art. 83 k.c. w zw. z art. 300 k.p. Dlatego odwołującą się spełniała warunki do objęcia jej ubezpieczeniem społecznym pracowników w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych od dnia 6 czerwca 2013r., bowiem w tym okresie była osobą pozostającą w stosunku pracy zgodnie z art. 8 ust. 1 tej ustawy. W rezultacie Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł, jak w sentencji wyroku.

Powyższy wyrok zaskarżył w całości organ rentowy, zarzucając:

- naruszenie prawa procesowego, tj. art. 233 k.p.c. poprzez naruszenie zasady swobodnej oceny oraz dokonanie oceny zgromadzonego materiału w sposób nasuwający zastrzeżenia z punktu widzenia zasad logicznego rozumowania;
- naruszenie prawa materialnego, tj. art. 22 k.p. poprzez błędne uznanie, iż strony łączył stosunek pracy.

W uzasadnieniu apelacji skarżący podniósł, że ubezpieczona w momencie zawarcia umowy była w siódmym miesiącu ciąży i musiała zdawać sobie sprawę z tego, że w niedługim czasie jako osoba ubezpieczona będzie mogła skorzystać ze świadczeń zasiłkowych. A. G. (2) jest matką partnera życiowego ubezpieczonej, który w akcie urodzenia figuruje jako ojciec dziecka. Zatem bardzo prawdopodobne jest, że A. G. (2) była skłonna zawrzeć z odwołującą się pozorną umowę o pracę tylko po to, aby zapewnić jej świadczenia z ubezpieczeń społecznych. Ponadto, A. G. (2) zeznała, że jej syn P. poznał ubezpieczoną dopiero po jej zatrudnieniu. Tymczasem, jak wynika z billingów pierwsze połączenia telefoniczne pomiędzy ubezpieczoną i P. G. miały miejsce 21 maja 2013r. A. G. (2) w tej kwestii mijała się z prawdą. Również Sąd Okręgowy ustalając stan faktyczny stwierdził, że P. G. poznał ubezpieczoną w maju 2013r. Jest to przy tym niezwykle istotna okoliczność, albowiem jeżeli zawarcie znajomości nastąpiło w maju to prawdopodobne jest, że P. G. przekonał swoją mamę do zawarcia pozornej umowy o pracę z odwołującą się. Apelujący podniósł także, że przychód miesięczny i roczny płatnika w 2013 roku wskazuje, że ani nie było go stać na pracownika, ani go też nie potrzebował. A. G. (2) ani wcześniej, ani później nie zatrudniała pracownika, a działalność gospodarczą prowadzi samodzielnie przy pomocy najbliższych członków rodziny, w tym w szczególności męża. Zdaniem apelującego błędne jest ustalenie, że uzasadnieniem zatrudnienia ubezpieczonej był brak umiejętności zainteresowanej obsługi kasy fiskalnej, skoro kasa została zakupiona w lutym i musiała być obsługiwana w marcu, kwietniu i maju, a więc przez 80 dni roboczych. Natomiast przebyty przez zainteresowaną udar w kwietniu 2012 r., wskazywałby na potrzebę zatrudnienia pracownika w okresie bezpośrednio następującym po udarze, a więc w czerwcu 2012r., a nie w czerwcu 2013 r.

W konkluzji swojego stanowiska apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania oraz zasądzenie od ubezpieczonej na rzecz organu rentowego kosztów procesu .

Sąd Apelacyjny zważył:

Apelacja organu rentowego nie jest zasadna.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było ustalenie, czy pomiędzy odwołującą się A. G. (1) (wcześniej K.) a płatnikiem składek A. G. (2), prowadzącą od 1 września 2006r. firmę pod nazwą (...) w Ł., doszło do zawarcia ważnej umowy o pracę , będącej tytułem do objęcia odwołującej się obowiązkowo ubezpieczeniem społecznym od 6 czerwca 2013r.

Objęcie ubezpieczeniem społecznym zarówno obowiązkowym, jak i dobrowolnym może nastąpić tylko wówczas, gdy osoba zgłaszana do ubezpieczeń spełnia określone warunki. Osoby posiadające tytuł do obowiązkowego ubezpieczenia emerytalnego i rentowych, do obowiązkowego lub dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego, a także ubezpieczenia wypadkowego wymienione są w przepisach art. 6 ust. 1, art. 11 ust. 1 i 2 oraz art. 12 ustawy z 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn.: Dz.U. z 2013r., poz. 1442 ze zm.). Zgodnie z powołanymi przepisami pracownicy podlegają obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu. Ubezpieczenie to powstaje ex lege z chwilą nawiązania stosunku pracy, a wygasa z dniem jego ustania - art. 13 pkt 1 cyt. ustawy. Zgłoszenie do ubezpieczenia odnosi jednak swój cel tylko wtedy, gdy osoba zgłoszona jest pracownikiem, a więc gdy skutecznie nawiązany został stosunek pracy. Za ugruntowany w judykaturze i doktrynie uznaje się pogląd, iż nie podlega pracowniczemu ubezpieczeniu społecznemu osoba, która zawarła umowę o pracę dla pozorów, a więc w sytuacji, gdy przy składaniu oświadczeń woli obie strony miały świadomość, że osoba ta, określona w umowie jako pracownik, nie będzie świadczyć pracy, a druga strona, określona w umowie jako pracodawca, nie będzie z tej pracy korzystać. Zgodnie z art. 83 § 1 k.c. oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozorów jest nieważne. Przy czym z pozornością mamy do czynienia wówczas, gdy strony umowy składając oświadczenia woli, nie zamierzają osiągnąć skutków, jakie prawo wiąże z wykonywaniem tej umowy. Przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem (art. 22 § 1 k.p.). O tym, czy strony istotnie nawiązały umowę o pracę nie decyduje przy tym formalne zawarcie (podpisanie) umowy nazwanej umową o pracę, lecz faktyczne i rzeczywiste realizowanie na jej podstawie elementów charakterystycznych dla stosunku pracy - przede wszystkim świadczenie pracy przez pracownika z zamiarem wykonywania obowiązków pracowniczych, czyli świadczenie pracy podporządkowanej, w charakterze pracownika, w czasie i miejscu oznaczonym przez pracodawcę. Tym samym w odniesieniu do umowy o pracę pozorność polega na tym, że strony nie zamierzają osiągnąć skutków wynikających z tej umowy, a określonych w art. 22 k.p. (por. wyrok Sądu Najwyższego z 4 stycznia 2008 r., I UK 223/07, wyrok Sądu Najwyższego z 5 października 2006 r., I UK 120/06, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 4 marca 2014r., III AUa 953/13 i z 14 lutego 2014r., IIIAUa 681/13).

Odnosząc powyższe do niniejszej sprawy, należało ocenić, czy zgromadzone w sprawie dowody – mając na uwadze zarzut apelacji naruszenia art.233 k.p.c.- dają podstawy do ustalenia, że między odwołującą się a płatnikiem składek doszło w dniu 6 czerwca 2013r. do zawarcia ważnej umowy o pracę i czy umowa ta była przez strony realizowana. Tylko bowiem w takim wypadku zaistniałaby podstawa do objęcia odwołującej się obowiązkowo „pracowniczym” ubezpieczeniem społecznym.

Organ rentowy zarzucił naruszenie przez Sąd pierwszej instancji art.233§1 k.p.c. przez błędną ocenę dowodów, sprzeczną z zasadami logicznego rozumowania. Dla skuteczności zarzutu obraży przepisu art. 233 § 1 k.p.c. konieczne jest wykazanie rażącego naruszenia dyrektyw oceny dowodów wskazanych w przywołanym przepisie, czyli wykazania, że ocena sądu jest rażąco sprzeczna z zasadami logicznego rozumowania czy doświadczenia życiowego i dlaczego (patrz bliżej także - SN wyrok z 10 czerwca 1999 r. II UKN 685/98 - legalis). W świetle zarzutów apelacji wadliwość ustaleń Sądu Okręgowego miała polegać w pierwszej kolejności na błędnym pominięciu istotnego dla sprawy faktu poznania się ubezpieczonej i syna płatniczki przed zawarciem umowy o pracę oraz ukrywanie tego faktu zarówno przez płatniczkę, jak i jej syna. Nadto w ocenie apelującego, brak było uzasadnionej potrzeby zatrudnienia pracownika, jak też płatniczka nie osiągała przychodów pozwalających na takie zatrudnienie. Apelujący natomiast nie podważa ustaleń Sądu pierwszej instancji co do tego, że praca w ramach zawartej umowy o pracę była faktycznie przez ubezpieczoną wykonywana za wynagrodzeniem. Przy czym jest to okoliczność z reguły przesądzająca o braku pozorności oświadczeń woli stron takiej umowy. Jak wynika z zeznań trzech obcych świadków, klientów sklepu: J. H., K. M. i Ż. B., w okresie letnim w 2013r. były obsługiwane w sklepie należącym do A. G. (2) przez odwołującą się. K. M. zeznała, że robiła zakupy zarówno rano jak i po południu i obsługiwała ją A. G. (1). A. B. podała, iż robiła zakupy 2-3 w tygodniu i również obsługiwała ją wtedy ubezpieczona. Podobnie zeznała J. H.. W świetle wskazanych dowodów, Sąd Okręgowy prawidłowo ustalił, że umowa o pracę była rzeczywiście realizowana, a ubezpieczona w spornym okresie wykonywała obowiązki sprzedawcy zgodnie z treścią tej umowy i w reżimie stosunku pracy. Wobec takich

niespornych i niekwestionowanych przez apelującego ustaleń faktycznych, na plan dalszy schodzą kwestie podnoszone w apelacji. Samo zawarcie umowy o pracę w okresie ciąży, nawet gdyby głównym motywem było uzyskanie zasiłku macierzyńskiego, nie jest naganne, ani tym bardziej sprzeczne z prawem (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2006 r., III UK 156/05, LEX nr 272549). Trudno bowiem uznać, że dążenie do uzyskania przez zawarcie umowy o pracę ochrony gwarantowanej pracowniczym ubezpieczeniem społecznym może być uznane za zmierzające do dokonania czynności sprzecznej z prawem albo mającej na celu obejście prawa. Przeciwnie jest to postępowanie rozsądne i uzasadnione zarówno z osobistego, jak i społecznego punktu widzenia. Istotnym jest natomiast, czy w związku z zawarciem umowy o pracę, zobowiązania z niej wynikające były wykonywane, a konkretnie czy pracownik podjął pracę i ją wykonywał, a pracodawca świadczenie to przyjmował (tak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2001 r., II UKN 258/00, wyrok Sądu Najwyższego z 5 października 2005 r., I UK 32/05, OSNP 2006/15-16/249). Należy podzielić ocenę apelującego, że zeznania stron i P. G. są niewiarygodne co do tego, iż ubezpieczona najpierw podjęła pracę u zainteresowanej, a później poznała jej syna, gdyż przeczą temu bilingi rozmów telefonicznych. Jednakże słusznie ocenił Sąd Okręgowy, że okoliczność ta nie może mieć decydującego znaczenia w sprawie w sytuacji, gdy odwołująca się faktycznie podjęła pracę w ramach zawartej umowy, płatnik tę pracę zapewnił, wypłacał za nią wynagrodzenie i tym samym umowa była rzeczywiście realizowana. Załatwienie pracy dla odwołującej się „po znajomości” przez syna pracodawczyni w celu zabezpieczenia świadczeń z tytułu macierzyństwa nie przesądza o pozorności umowy o pracę, jeżeli zgromadzony materiał dowodowy jednoznacznie wskazuje, że obowiązki pracownicze w reżimie stosunku pracy były faktycznie wykonywane. Słusznie też ustalił Sąd Okręgowy, że ubezpieczona zatrudniona w 26 tygodniu (VI/VII miesiąc) ciąży miała realną możliwość podjęcia i realizowania nałożonych na nią obowiązków. Praca sprzedawcy w małym sklepie warzywno-spożywczym nie wymagała nadmiernego dźwigania, a warunki pracy, polegającej głównie na obsłudze klientów, pozwalały na jej wykonywanie przez kobietę w ciąży. Nadto ubezpieczona przystępując do pracy, przedstawiła ważne zaświadczenie lekarskie o zdolności do pracy i pracowała do końca ciąży. W kontekście powyższych niespornych ustaleń faktycznych nie można też zarzucić Sądowi Okręgowemu rażącego przekroczenia zasady swobodnej oceny dowodów odnośnie ustalenia, że w spornym okresie zachodziła potrzeba zatrudnienia pracownika. Płatnik składek podał istotne okoliczności uzasadniające zatrudnienie pracownika na początku czerwca 2013r., wskazując m.in. na pogarszający się stan zdrowia i początek sezonu prac polowych w gospodarstwie. Sąd uznał te okoliczności za wiarygodne, a dokonana w tym zakresie ocena dowodów nie może być uznana za rażąco sprzeczną z zasadami logiki czy doświadczenia życiowego. P. wykazała, że posiada gospodarstwo rolne, uprawia tam m.in. truskawki, a sezon intensywnych prac polowych rozpoczyna się właśnie w czerwcu. Dodatkowe okoliczności ustalone przez Sąd Okręgowy, tj. kłopoty z obsługą kasy fiskalnej czy pogarszający się stan zdrowia płatniczki mają uboczne znaczenie. Przy ustalaniu motywacji pracodawcy (z pkt. widzenia oceny czy nie mamy do czynienia z pozornością jego oświadczenia woli) nie można zapominać, że materiał dowodowy wskazuje, iż w momencie zawierania umowy o pracę ubezpieczona tylko знаła syna zainteresowanej, ale nie ma dowodu na istnienie między nimi bliskich relacji, tym bardziej jakichkolwiek związków rodzinnych uzasadniających zawarcie fikcyjnej umowy o pracę. W takich okolicznościach nie można zakwestionować ważności zawartej umowy o pracę, jeśli jednocześnie nie ma sporu, że była ona przez strony rzeczywiście realizowana. Również wysokość ustalonego wynagrodzenia (1600 zł. brutto) nie wskazuje na pozorność oświadczeń woli stron umowy, ponieważ jest adekwatne do ustalonej pracy. Nie ma też podstaw, aby zakwestionować prawidłowość rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji, który uznał, że w sytuacji, gdy ubezpieczona rzeczywiście podjęła obowiązki pracownicze i realizowała je w ustalonym przez pracodawczynię czasie pracy, kwestią drugorzędną staje się szczegółowe badanie, z jakich źródeł pracodawca sfinansował umówione wynagrodzenie. Zgodnie z tezą 2 wyroku Sądu Najwyższego z 18 stycznia 2007r., II UK 110/06, Lex 948790, nie można przyjąć pozorności oświadczeń woli o zawarciu umowy o pracę, gdy pracownik podjął pracę i ją wykonywał, a pracodawca świadczenie to przyjmował. Na tle zbliżonego stanu faktycznego (organ rentowy zakwestionował ważność umowy o pracę zawartej z kobietą będącą w VI miesiącu ciąży) Sąd Najwyższy uchylił wyrok Sądu Apelacyjnego, który zmienił wyrok Sądu Okręgowego (zmieniający decyzję ZUS i ustalający podleganie ubezpieczeniom społecznym z tytułu ważnej umowy o pracę) i oddalił odwołanie, oraz przekazał sprawę do ponownego rozpoznania. Przy czym w odróżnieniu od niniejszej sprawy, doszło tam do zawarcia umowy o pracę między osobami najbliższymi. W uzasadnieniu wyroku Sąd Najwyższy wskazał, „że nie można przyjąć pozorności oświadczeń woli o zawarciu umowy o pracę, gdy pracownik podjął pracę i ją wykonywał, a pracodawca świadczenie to przyjmował (nadto por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2001 r., II UKN 258/00 OSNP 2002 r. nr 21, poz. 527). O ile zatem cywilnoprawna

charakterystyka czynności prawnej pozornej wyczerpuje się we wskazaniu jej trzech koniecznych elementów, które muszą wystąpić łącznie: oświadczenie woli musi być złożone tylko dla pozoru, oświadczenie woli musi być złożone drugiej stronie, adresat oświadczenia woli musi zgadzać się na dokonanie czynności prawnej jedynie dla pozoru, o tyle dla stwierdzenia pozorności umowy o pracę konieczne jest ponadto bezsporne ustalenie, że pracownik, który zawarł umowę o pracę faktycznie nie wykonywał obowiązków pracowniczych za wiedzą pracodawcy.” Tymczasem w niniejszej sprawie jest oczywiste, że ubezpieczona w świetle ustaleń Sądu wykonywała umówioną pracę sprzedawcy, co nie pozwala przyjąć, że umowa o pracę miała charakter czynności prawnej pozornej.

Brak stwierdzenia pozorności umowy o pracę nie wyklucza natomiast rozważenia, czy w konkretnym przypadku zawarcie umowy nie stanowiło nadużycia prawa prowadzącego do nieważności umowy (art. 58 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p.). Jednakże apelujący nie stawia zarzutu nieważności umowy z powodu jej sprzeczności z zasadami współżycia społecznego. Nadto w okolicznościach niniejszej sprawy co prawda doszło do zawarcia umowy o pracę na krótki okres przed zajściem zdarzenia rodzącego uprawnienie do świadczenia (urodzenie dziecka), ale praca była przez ubezpieczoną rzeczywiście wykonywana, a ustalone wynagrodzenie było niskie i adekwatne do rodzaju wykonywanej pracy. Stąd brak podstaw do rozważania nieważności umowy z powodu jej sprzeczności z zasadami współżycia społecznego.

Z tych wszystkich względów Sąd Apelacyjny uznał, że sporna umowa o pracę nie jest czynnością prawną nieważną, a tym samym stanowi tytuł do podlegania przez A. G. (1) obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym jako pracownika od dnia 6 czerwca 2013 r. stosownie do art. 6 ust. 1 pkt 1 i art. 12 ust. 1 oraz art. 13 pkt 1 ww. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

W związku z powyższym, Sąd Apelacyjny, działając na podstawie art. 385 k.p.c., uznając rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego za słuszne i odpowiadające prawu, oddalił apelację.

W przedmiocie kosztów postępowania za drugą instancję Sąd Apelacyjny orzekł stosownie do zasady odpowiedzialności za wynik procesu wyrażonej w art. 98 § 1 k.p.c., zasądzając od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. na rzecz A. G. (1) kwotę 120 złotych stosownie do § 12 ust. 2 i § 13 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn. Dz.U. z 2013, poz. 461).